

3. Визначити суму фіксованих активів чи пасивів шляхом віднімання від загальної суми працюючих активів чутливої суми.

4. Визначити відсоток активів та пасивів, чутливих до зміни відсоткової ставки, шляхом ділення чутливої суми до загальної вартості працюючих активів.

5. Визначити відсоткову ставку шляхом ділення доходів/витрат за місяць на середньозважену суму активів та пасивів.

6. Визначити різницю між робочими активами та робочими пасивами для отримання відсоткової маржі.

7. Поділити відсоткову маржу на загальну суму робочих активів для отримання чистої відсоткової маржі.

Проведення такого аналізу дозволить банкові визначити оптимальне співвідношення між відсотками на робочі активи і робочі зобов'язання з урахуванням термінів їх погашення або виплати та оптимізувати їх загальний обсяг.

О. В. Небильцова, доцент

Київський національний економічний університет

В. В. Ходзицька, доцент

Київський національний економічний університет

В. М. Небильцова, ст. викл.

УДУХТ

МЕТОДИ ТА ПРОЙОМИ АНАЛІЗУ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Аналіз, як і будь-яка інша економічна наука, має власну систему прийомів дослідження, які дозволяють обрати найбільш ефективний шлях до обраної мети з найменшими витратами часу та праці.

Теорія економічного аналізу визначає метод як систему прийомів та принципів комплексного, безперервного дослідження динамічного розвитку економічних явищ, які дозволяють розкрити тенденції та закономірності, фактори та резерви їх розвитку.

Вивчення комерційної та фінансово-господарської діяльності, фінансового стану підприємства здійснюється за допомогою методів економічного аналізу, які поділяються на різні групи. Зокрема, такі автори, як М. І. Баканов, Шеремет А. Д. Шеремет, Ф.М. Зав'ялов поділяють їх на традиційні та математико-Шеремет статистичні.

До традиційних відносять групування, середні та відносні величини, індекси, елімінування, балансовий. Беручи до уваги те, що вони є, як правило, запозиченими з інших наук, більш обґрун-

тованою може вважатись класифікація, запропонована Ю. А. Григор'євим, у якого видовими групами є: логічні, статистичні та економіко-математичні методи.

До логічних відносяться: деталізація, порівняння, елімінування, узагальнення.

Аналіз прийомів, наведених у таблиці, свідчить про те, що не всі вони можуть бути застосовані в сучасних умовах і не всі відповідають інформації, яка існує, про розмір, склад та структуру експортно-імпортних операцій підприємств.

Таблиця

ОСНОВНІ ПРИЙОМИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Прийоми/Автори	(6)	(1)	(5)	(4)
	1	2	3	4
Логічні:				
деталізація	+			+
порівняння	+	+	+	+
елімінування	+	+	+	+
узагальнення (зведення)	+			
Статистичні:				
відбір (групування) показників	+	+	+	+
відносні величини				
середні величини	+	+	+	
індекси	+	+	+	+
динамічні ряди	+			
балансовий	+	+	+	+
Економіко-математичні:				
векторно-метричний	+	+	+	
кореляційний і регресивний аналіз		+	+	
програмування (лінійне, динамічне, випукле)		+	+	
інтегральний метод			+	
симплексний	+			
графічний	+	+	+	

Одним із найбільш застосовуваних є індексний метод, оскільки з його допомогою можливо виявити вплив різноманітних факторів на сукупний показник, що вивчається.

Він базується на відносних показниках, які виражають відношення рівня даного явища до його рівня в минулому періоді або до рівня аналогічного явища, яке приймається за базу. Будь-який індекс розраховується зіставленням порівнянного рівня з базисним.

Для характеристики динаміки змін реалізації взагалі в економічній літературі (авторами Е. В. Довгополовим, В.І. Рибіним, Ю. А. Григорьевим, А. Ф. Мухиним) пропонується розраховувати ряд індексів — фізичного об'єму, структури, кількості, цін. Їх можливо також застосовувати для аналізу експортно-імпортних операцій. Але оскільки розрахунки за такими операціями проводяться, в основному, в іноземній валюті, то при використанні таких індексів не береться до уваги такий суттєвий фактор, як зміна курсу іноземної валюти.

З метою ліквідації такого упущення при аналізі експортно-імпортних операцій раціонально використовувати індекс змін курсів іноземної валюти, а в розрахунок індексів об'єму, структури, кількості та цін ввести показник курсу іноземної валюти.

Наведені методи аналізу на різних етапах прийняття управлінських рішень не завжди дозволяють підприємствам поліпшити оперативне управління та підвищити швидкість реагування на фактори, які чинять вплив на структуру, обсяги експортно-імпортних операцій.

Література

1. Баканов М. И., Шеремет А. Д. Теория экономического анализа. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 416 с.
2. Григорьев Ю. А. Учет, анализ и контроль внешнеэкономической деятельности и валютных операций. — М.: Паимс, 1993. — 206 с.
3. Григорьев Ю. А., Петрачков Л. М. Анализ хозяйственной деятельности во внешней торговле СССР. — К.: УМКВО, 1988. — 69 с.
4. Мельничук Г. М. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности. — К.: Вищ. Шк., 1990. — 318 с.
5. Теория анализа хозяйственной деятельности / В.В. Осмоловский, В.І. Стражев та ін.-Минск.: Вышэйшая школа, 1989. — 350 с.
6. Экономический анализ хозяйственной деятельности социалистических предприятий. / Е.В. Стражев, В.И. Дворацкий, И. В. Мухин и др. — К.: Вищ. шк. 1978. — 416 с.